

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2624 din 09.07. 2014
La nr. 03/6327 din 20 iunie 2014

Ministerului Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.264-XVI din 11.12.2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești.

*Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 4 file,
Anexa raportului de expertiza – 2 file.*

Director-adjunct

Vadim COJOCARU

10 16703
02 14

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 264 -XVI din 11 decembrie 2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și executorii judecătorești

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege ordinară, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul urmărește scopul optimizării reglementărilor privind autorizarea, atestarea și activitatea interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești etc., cu stabilirea unor cerințe de calitate pentru serviciile prestate.

De asemenea, se reglementează obligația de confidențialitate, răspunderea disciplinară a traducătorilor și interpreților și eliminarea excepțiilor pentru traducătorii și interpreții funcționari publici.

d. Suficiența argumentării. Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului.

Adoptarea modificărilor propuse va îmbunătăți calitatea serviciilor acordate de către interpreții și traducătorii implicați în procesul înfăptuirii justiției, ridicând gradul de responsabilitate al acestora.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului de lege necesită cheltuieli financiare suplimentare. Nota informativă nu oferă o estimare a acestor cheltuieli și sursele de finanțare, dar luând în considerare faptul că reglementările proiectului de lege intră în vigoare după termene cuprinse între 6 luni și 1 an și 6 luni, recomandăm autorului să revină la acest capitol în cadrul Regulamentului de realizare a legii și a notei informative la acesta.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele interpreților și traducătorilor, care vor beneficia de reglementări juridice calitative privind statutul și activitatea, și acest fapt este în concordanță cu interesul public manifestat prin fortificarea procesului de înfăptuire a justiției.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul examinării, proiectului și nota informativă la acesta, era publicat pe site-ul Ministerului Justiției Republicii Moldova; în afară de aceasta, au fost organizate consultări și dezbateri publice pe marginea proiectului – ceea ce atestă faptul că acesta întrunește cerințele impuse de Legea nr.239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Art. I, pct.8, care propune un nou cuprins pentru art.8, stabilește în alin.(6) lit.c) drept sancțiune pentru traducători și/sau interpreți - amenda în mărime de la 600 la 3000 de lei.

Cu toate că art.206 alin.(2) din Codul muncii stabilește că legislația în vigoare poate prevedea pentru unele categorii de salariați și alte sancțiuni disciplinare, totuși considerăm că norma din proiect vine în contradicție cu normele Codului muncii, care la art.206 alin.(3) prevede că se interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă. Prin urmare, proiectul poate să prevadă pentru săvîrșirea unei abateri

disciplinare și alte sancțiuni disciplinare decât cele stabilite de Codul muncii, dar nu sancțiuni pecuniare. Iar invocarea faptului că sancțiuni pecuniare pentru abateri disciplinare sunt prevăzute și pentru executorii judecătorești, avocați, nu reprezintă un argument justificativ. În doctrină s-a apreciat că teoretic s-ar putea vorbi de amenzi disciplinare indirecte, acestea din urmă îmbrăcând forma reducerii salariului (sporurilor, premiilor, ș.a.) care sunt reținute de angajator în folosul său, spre deosebire de amenzile contravenționale care devin venit la stat, dar nicidecum de sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei muncii.

Recomandarea: Considerăm necesară excluderea lit.c) din cuprinsul art.8 alin.(6) al proiectului.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Art.I, pct.12, care prevede o nouă redacție pentru art.11 din Legea nr.264/2008.

La alin.(4) se stabilește că: "Modul de organizare și de desfășurare a examenului, precum și modul de contestare a rezultatelor examenului se stabilesc prin regulament aprobat de Ministerul Justiției".

Reglementarea din alin.(4), care spune că stabilirea ulterioară a modului de organizare, de desfășurare, de contestare a examenului etc., se stabilesc prin regulament aprobat de Ministerul Justiției - transformă întregul art.11 al proiectului într-o normă incompletă în alb, deoarece un astfel de regulament nu este deocamdată adoptat.

Considerăm că lipsa reglementărilor concrete în acest domeniu va crea confuzii în procesul de aplicare, favorizând o realizare neuniformă și discreționară.

Recomandarea: Recomandăm introducerea în cadrul art.11 a unor reglementări suplimentare în completarea alin.(4), prin care să se stabilească organizarea și desfășurarea concursului și modul de contestare a rezultatelor examenului.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

 Starașciuc Roman
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
07 Iulie 2014

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 264 -XVI din 11 decembrie 2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și executorii judecătorești

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	Art. I, pct.8, care propune un nou cuprins pentru art.8, stabilește în alin.(6) lit.c) drept sancțiune pentru traducători și/sau interpreți - amenda în mărime de la 600 la 3000 de lei.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Cu toate că art.206 alin.(2) din Codul muncii stabilește că legislația în vigoare poate prevedea pentru unele categorii de salariați și alte sancțiuni disciplinare, totuși considerăm că norma din proiect vine în contradicție cu normele Codului muncii, care la art.206 alin.(3) prevede că se interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă. Prin urmare, proiectul poate să prevadă pentru săvârșirea unei abateri disciplinare și alte sancțiuni disciplinare decât cele stabilite de Codul muncii, dar nu sancțiuni pecuniare. Iar invocarea faptului că sancțiuni pecuniare pentru abateri disciplinare sunt prevăzute și pentru executorii judecătorești, avocați, nu reprezintă un argument justificativ. În doctrină s-a apreciat că teoretic s-ar putea vorbi de amenzi disciplinare indirecte, acestea din urmă îmbrăcând forma reducerii salariului (sporurilor,	Considerăm necesară excluderea lit.c) din cuprinsul art.8 alin.(6) al proiectului.

			premiilor, ș.a.) care sunt reținute de angajator în folosul său, spre deosebire de amenzile contravenționale care devin venit la stat, dar nicidecum de sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei muncii.	
2	Art.I, pct.12, care prevede o nouă redacție pentru art.11 din Legea nr.264/2008. La alin.(4) se stabilește că: "Modul de organizare și de desfășurare a examenului, precum și modul de contestare a rezultatelor examenului se stabilesc prin regulament aprobat de Ministerul Justiției".	Norme de trimitere Norme în alb	Reglementarea din alin.(4), care spune că stabilirea ulterioară a modului de organizare, de desfășurare, de contestare a examenului etc., se stabilesc prin regulament aprobat de Ministerul Justiției - transformă întregul art.11 al proiectului într-o normă incompletă în alb, deoarece un astfel de regulament nu este deocamdată adoptat. Considerăm că lipsa reglementărilor concrete în acest domeniu va crea confuzii în procesul de aplicare, favorizând o realizare neuniformă și discreționară.	Recomandăm introducerea în cadrul art.11 a unor reglementări suplimentare în completarea alin.(4), prin care să se stabilească organizarea și desfășurarea concursului și modul de contestare a rezultatelor examenului.

Sinteza propunerilor și obiecțiilor conținute în raportul de expertiză anticorupție

la proiectul Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 264-XVI din 11 decembrie 2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești

Nr	Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Conținutul obiecției sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
	Centrul Național Anticorupție	<p>Art. I, pct.8, care propune un nou cuprins pentru art.8, stabilește în alin.(6) lit.c) drept sancțiune pentru traducători și/sau interpreți - amenda în mărime de la 600 la 3000 de lei.</p> <p>Cu toate că art.206 alin.(2) din Codul muncii stabilește că legislația în vigoare poate prevedea pentru unele categorii de salariați și alte sancțiuni disciplinare, totuși considerăm că norma din proiect vine în contradicție cu normele Codului muncii, care la art.206 alin.(3) prevede că se interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă. Prin urmare, proiectul poate să prevadă pentru săvârșirea unei abateri disciplinare și alte sancțiuni disciplinare decât cele stabilite de Codul muncii, dar nu sancțiuni pecuniare. Iar invocarea faptului că sancțiuni pecuniare pentru abateri disciplinare sunt prevăzute și pentru executorii judecătorești, avocați, nu reprezintă un argument justificativ.</p> <p>În doctrină s-a apreciat că teoretic s-ar putea vorbi de amenzi disciplinare indirecte, acestea din urmă îmbrăcând forma reducerii salariului (sporurilor, premiilor, ș.a.) care sunt reținute de angajator în folosul său, spre deosebire de amenzile contravenționale care devin venit la stat, dar nicidecum de sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei muncii.</p> <p>Recomandarea: Considerăm necesară excluderea lit.c) din cuprinsul art.8 alin.(6) al proiectului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Amenda și alte sancțiuni pecuniare nu pot fi aplicate salariatului pentru nerespectarea disciplinei de muncă. Totodată, ca sancțiune disciplinară amenda poate fi aplicată reprezentanților profesiilor liberale. Disciplina de muncă a salariatului și răspunderea disciplinară a liber-profesioniștilor nu sunt echivalente.</p>

		<p>Art.I, pct.12, care prevede o nouă redacție pentru art.11 din Legea nr.264/2008. La alin.(4) se stabilește că: "Modul de organizare și de desfășurare a examenului, precum și modul de contestare a rezultatelor examenului se stabilesc prin regulament aprobat de Ministerul Justiției".</p> <p>Reglementarea din alin.(4), care spune că stabilirea ulterioară a modului de organizare, de desfășurare, de contestare a examenului etc., se stabilesc prin regulament aprobat de Ministerul Justiției - transformă întregul art.11 al proiectului într-o normă incompletă în alb, deoarece un astfel de regulament nu este deocamdată adoptat.</p> <p>Considerăm că lipsa reglementărilor concrete în acest domeniu va crea confuzii în procesul de aplicare, favorizând o realizare neuniformă și discreționară.</p> <p>Recomandarea: Recomandăm introducerea în cadrul art.11 a unor reglementări suplimentare în completarea alin.(4), prin care să se stabilească organizarea și desfășurarea concursului și modul de contestare a rezultatelor examenului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Regulamentul respectiv va fi elaborat ulterior de către ministerul justiției, ca urmare a adoptării proiectului respectiv. Normele care stabilesc modul de organizare și de desfășurare a examenului, precum și modul de contestare a rezultatelor acestuia au un caracter tehnic și întru flexibilitatea lor urmează a fi stabilite prin acte subordonate legii.</p>
--	--	---	--

Ministru

Oleg EFRIM